

A Vallai Kertben került bemutatásra Illés Márton *Kaméleonlány* című darabja, mely a Független Színház egyik legújabb előadása. Mivel a roma kisebbség támogatását tűzte zászlajára ez a színház, ez alkalommal is egy roma színésznő, Lovas Emília a főszereplő.

A Vallai Kert kis terme tökéletesen megfelelt ennek az előadásnak. Hangulatot varázsolt a néhány néző számára az egyszerű színpadkép, mely nem volt elválasztva a közönségtől, pusztán egy szék és egy paraván volt a díszlet, ez utóbbira érdekes képeket vetítettek az előadás alatt.

Az alkotók utólagos tolmácsolásából tudhattuk meg, hogy a roma story telling fesztiválon összegyűjtött történeteket szedték csokorba, és írtak belőle egy monodrámát, mely egy cigánylány megpróbáltatásait hivatott elbeszélni.

A rendező, Szegedi Tamás szereplő választása remeknek bizonyult: a fiatal Lovas Emília meglepetést okozott a címszerepében szintén Emíliát alakítva természetességével, cserfességével és állandó mosolyával, mely magával ragadta a nézőt. Igen, hitelessé vált a története.

Dekonstruált társadalom-rekonstruált problémák

Olyan szociológiai problémákat feszegetnek ezek a monológok, mellyel nap mint nap szembe kerülünk az utcán vagy a TV híradót nézve. Miért bélyegzik meg a cigányokat? Miért nem disztigvál a társadalom? Hogyan válhatnak dekonstrukciós elemekké ezek a kisebbségben élő emberek? Milyen is a kisebbségi életérzés? Motiválja-e még őket a létkérdes, vagy determinált a kitaszítottságuk? Morálfilozófiai szempontból elítélhető-e ha egy gyereklány teherbe esik és nem hajlandó ezért leérettségizni? Történelmileg vannak elszigetelve a keresztény magyaroktól vagy ugyanazokat a problémákat rekonstruálják újra meg újra, ezáltal megfosztva

magukat is a felemelkedés lehetőségétől? Van-e értelme egyáltalán a cigányság felemelésére irányuló társadalmi összefogásnak, vagy bináris opozícióban találjuk magunkat: hiszen akarat nélkül nincs felemelkedés?

Mazohista játszik mozaikkal

A lány cigány identitása a kardinális pontja a darabnak. Nem érti miért kell önmagát és társait romának nevezze. Ez bár a politikai korrektség sallangja, nagyban hozzájárul önmaga kaméleonként való definiálásához.

Több történetet gyúrtak egybe, melyek laza láncban fonódnak össze. Minden egyes gyerekkori emlék, a nagypapa szavai, a temető képei, a vándorlás megpróbáltatásai, vagy éppen a jelenben a mazohizmussal felérő önmarcangolás, az iskolai megbeszélés, amikor a tanára akar segíteni a gyereklánynak--lendületbe hozzák az előadást, és sokrétű megmutatkozási lehetőséget adnak a fiatal színésznőnek. Táncba hívnak ezek a mesék, egy régóta táncolt cigány táncba, mely betekintést enged egy teljesen más kultúrába, más gondolkodásmódba. Menet közben érezzük mennyire távol vagyunk mi még a cigány kultúrköről, hiszen annyira mások. Aki akar valamit közülük, az tízszer többet kell teljesítsen, hogy túlugorja azokat a korlátokat, melyek a stigma miatt kerülnek eléje.

A katarzis elmarad

Talán élethűbb így az elbeszélés, hogy a lány végül úgy dönt, hogy a tanulás helyett a gyermekét választja, viszont hiányzik belőle a katarzis. Az anyai örömök elé néző Emília feladja a tanulás lehetőségét, ezáltal nemet mond a jövőre és saját felemelkedésére is.

Szarkasztikusan mondja, hogy majd egy év múlva talán leérettségizik. Mindenki számára világos: ez soha ne fog bekövetkezni.

Ilyen összefüggésben lehetne társadalmi szatíráként is értelmezni, a társadalom egy olyan részének fanyar humorával, akiknek valós előrejutás helyett inkább csak a humor marad vigaszul.

Kaméleonlány: a lélek feszítővasakkal

Írta: Péterfy Orsolya

2018. december 20. csütörtök, 20:31

Visszaköszön ebben a darabban az abszurd drámák kilátástalansága, a szavak üressége és az összekuszált lét értelemvesztettsége.

Az előadást követő beszélgetésben derült ki, hogy ez nem egy ember tragikus élete, hanem szimbólum. Hogy kinek mit jelent a Kaméleonlány, döntse el ki-ki maga, miután megnézte az előadást!

Alkotók:

Kaméleonlány: Lovas Emília

Író, dramaturg: Illés Márton

Hang-zene: Endrődi Szabolcs

Jelmez: Gulyás Kinga

Rendezőasszistens: Mátravölgyi Dorottya

Rendező: Szegedi Tamás András